

Handläggare
Barn- och utbildningsförvaltningen
Maria Samrell
Kvalitetscontroller
maria.samrell@tyreso.se

Handlingstyp
Tjänsteskrivelse

Datum
2022-03-03

Sida
1 (5)
Diarienummer
2022/BUN 0026

Mottagare
Barn- och utbildningsnämnden

Granskningsplan 2022-2023 – tillsyn och kvalitetsgranskning av förskola och pedagogisk omsorg

Barn- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut till barn- och utbildningsnämnden

1. Barn- och utbildningsnämnden fastställer granskningsplan år 2022-2023 för barn- och utbildningsförvaltningens tillsyn och kvalitetsgranskning av förskola och pedagogisk omsorg.
2. Barn- och utbildningsnämnden fastställer att temagranskning för 2022 är ”Hållbar utveckling”
3. Barn- och utbildningsnämnden fastställer att temagranskning för 2023 är ”Barns inflytande och delaktighet”

Elisabet Schultz
Förvaltningschef

Ulrika Månsson
Skolchef

Sammanfattning

Barn- och utbildningsförvaltningen har tagit fram ett förslag på granskningsplan för tillsyn och kvalitetsgranskning av förskolor och pedagogisk omsorg i Tyresö kommun. Planen gäller för 2022 och 2023.

Beskrivning av ärendet

En kommun har enligt skollagen 26 kap 4 tillsyn över

1. Förskola vars huvudman kommunen har godkänt enligt 2 kap. 7§ andra stycket skollagen.
2. Pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen har förklarat ha rätt till bidrag enligt 25 kap. 10§ skollagen, och
3. Att enskilda som godkänts av kommunen fortlöpande uppfyller kraven i skollagen 2 kap. 5 och 5b§§.

Kommunens tillsyn enligt första stycket omfattar inte tillsyn över att bestämmelserna i 6kap. skollagen, Åtgärder mot kränkande behandling, följs.

Det övergripande syftet med tillsynen är att synliggöra styrkor, utvecklingsområden och eventuella brister, samt att höja kvaliteten i de verksamheter som granskas.

Skolinspektionen utövar tillsyn över de kommunala förskolorna och pedagogisk omsorg enligt 26 kap. 3§ skollagen. Tillsynen över de kommunala förskolorna sker i huvudsak på huvudmannanivå.

Regelbunden tillsyn

Regelbunden tillsyn genomförs i de fristående verksamheterna var fjärde år.

Temagranskning

Temagranskning utifrån ett utvalt område i förskolans läroplan genomförs årligen vid samtliga fristående verksamheter samt genom stickprov i kommunens förskolor och pedagogisk omsorg. Temagranskningarna beskriver såväl styrkor som utvecklingsområden inom det valda området. Om allvarliga missförhållanden uppdagas under en temagranskning kan det leda till en riktad tillsyn hos en huvudman.

Temagranskning 2022

Sverige har genom de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 förbundit sig att säkerställa att ”alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling”¹. Med hjälp av Agenda 2030 och de globala målen vill man skapa hållbar utveckling. Det finns tre dimensioner av hållbar utveckling: ekonomisk, social och ekologisk dimension.²

¹ www.unesco.se/utbildning/utbildning-for-hallbar-utveckling/

² www.globalamalen.se/globala-malen-pa-lattlast-svenska/

Skolinspektionen menar att lärande för hållbar utveckling till stor del handlar om att låta olika perspektiv mötas och att stärka allas förmåga och vilja att delta i ett förändringsarbete.³ De menar också att det krävs styrning och organisation som ger goda förutsättningar för samarbete och diskussion och ger barn och pedagoger möjlighet att vara delaktiga och påverka arbetet. Det krävs samsyn kring hur arbetet ska bedrivas och att lärare har den kompetens som behövs.

I förskolans läroplan (Lpfö18) del 1, Värdegrund och uppdrag, anges att ”utbildningen ska genomföras i demokratiska former och lägga grunden till ett växande intresse och ansvar hos barnen för att aktivt delta i samhället och för en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig”. Detta ligger i linje med målen i Agenda 2030.

Temagranskning för 2022 är ”Hållbar utveckling”.

Syftet är att granska hur och med vilken kvalitet förskolor och pedagogisk omsorg i Tyresö arbetar med hållbar utveckling i utbildningen.

Temagranskning 2023

Barn och elever ska enligt 4 kap 9§ skollagen ges inflytande över utbildningen. De ska få möjlighet att aktivt delta i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem.

Förskolan ska enligt läroplanen (Lpfö18) spegla de värden och rättigheter som uttrycks i barnkonventionen. Utbildningen ska utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter. Det innebär bland annat att förskolan ska uppmuntra barnen att föra fram sina tankar och idéer och ta tillvara deras åsikter i utbildningen. De ska få möjlighet att bilda sig egna uppfattningar och göra val utifrån sina egna förutsättningar. De behov och intressen som barnen på olika sätt ger uttryck för ska ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av utbildningen.

Förskolans arbetslag har en viktig roll i arbetet med att ge barn möjlighet till delaktighet och inflytande. Arbetslaget behöver kunskap om varje barns erfarenheter, kunnande och delaktighet samt inflytande över och intresse för de olika målområdena. Förskolans rektor har ett särskilt ansvar att utveckla förskolans arbetsformer för att gynna barnens inflytande.

Temagranskning för 2023 är ”Barns delaktighet och inflytande”.

³ www.skolinspektionen.se/aktuellt/granskningar-pa-gang/skolors-arbete-med-larande-for-hallbar-utveckling/

Syftet är att granska hur och med vilken kvalitet förskolor och pedagogisk omsorg i Tyresö kommun arbetar med barns delaktighet och inflytande i utbildningen.

Årlig kvalitetsdeklaration

För att säkerställa att kraven på insikt och lämplighet hos huvudmannen för de fristående verksamheterna upprätthålls enligt 2 kap. 5 § skollagen genomförs årligen tillsyn genom en skriftlig kvalitetsdeklaration.

Efter genomförd tillsyn och granskning redovisas en granskningsrapport i barn- och utbildningsnämnden, som beslutar om eventuella åtgärder.

Granskningsplan 2022 och 2023

Tillsyn och kvalitetsgranskning av förskola och pedagogisk omsorg

1. Riktad tillsyn av verksamheter där allvarliga brister uppdagats eller misstänks föreligga har högsta prioritet. Detta ska ske omgående.
2. Regelbunden tillsyn enligt 26 kap. 4 § skollagen genomförs vid fristående förskolor och fristående pedagogisk omsorg vart fjärde år och följs upp enligt nämndens beslut om eventuella åtgärder.
3. Temagranskningar genomförs årligen inom utvalda områden i förskolans läroplan, Lpfö18. Det aktuella temat granskas på samtliga fristående verksamheter. De kommunala förskolorna och den kommunala pedagogiska omsorgen granskas genom stickprov.
4. För att säkerställa att kraven på insikt och lämplighet hos huvudmannen för de fristående förskolorna upprätthålls enligt 2 kap. 5 § skollagen genomförs årligen tillsyn genom en skriftlig kvalitetsdeklaration
5. Vid nystartad fristående verksamhet inom barn- och utbildningsförvaltningens område, exklusive grundskolor, görs nystartstillsyn inom ett år.

Förslaget till beslut har inga ekonomiska konsekvenser.

Prövning av barnets bästa

Ärendets karaktär är till underlag för att tillgodose barns rättigheter.

I barnkonventionen artikel 28 framgår särskilt barnets rätt till utbildning och att den ska vara tillgänglig för alla. Artikel 13 innebär att barnet har rätt till yttrandefrihet: att tänka, tycka, uttrycka sina åsikter, med respekt för andra personers rättigheter. Artikel 12 handlar om att barn har rätt att uttrycka sin

mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån ålder och mognad. Av 1 kap.10§ skollagen framgår att barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande barnets ålder och mognad.

Barn riskerar att missgynnas om förskolans och den pedagogiska omsorgens huvudmän saknar utarbetade arbetssätt som gynnar barnens delaktighet och inflytande i förskolans utbildning och undervisning och i den pedagogiska omsorgens utbildning enligt skollagen och förskolans läroplan, Lpfö18.

Barn riskerar att missgynnas om förskolan och den pedagogiska omsorgen saknar arbetssätt som strävar efter att lägga grunden för barnens förståelse kring hållbar utveckling, enligt förskolans läroplan, Lpfö18.